

**PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HUYỆN GIA VIỄN**

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

**ĐỀ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 7
NĂM HỌC 2022-2023**

Môn: NGỮ VĂN

Ngày thi: 30/3/2023

Thời gian làm bài: 150 phút (không kể thời gian giao đề)

Họ và tên thí sinh :Số báo danh

Họ và tên, chữ ký: Giám thị thứ nhất:

Giám thị thứ hai:

Độc- hiểu (4.0 điểm): Đọc ngữ liệu sau và trả lời câu hỏi:

“Khi ai đó gieo những hạt mầm tốt đẹp, nhất định nó sẽ có ngày nở thành mùa bội thu, khiến cho dù chủ nhân có không còn trên cõi đời, thì hương hoa thơm, vị quả ngọt vẫn nhắc khôn nguôi về họ. Khi ta gieo một hạt mầm tốt đẹp vậy ta làm cho cuộc sống của mình tỏa hương.

(...)

Cho nên điều cần thiết nhất trên đời là “cảm hứng muốn gieo hạt”, muốn ươm mầm thiện cho mỗi người. Cho nên, một dòng tin tức về một bác doanh nhân nhân hậu ở Sa Đéc đến lúc bệnh trọng, biết không qua khỏi vẫn không ngừng gieo hạt khiến ta phải rưng rưng. Ông nhắc ta phải giữ cho mình hy vọng, dù giữa ồn ào những điều xấu xa vẫn hy vọng vào lòng tốt và tin vào điều tốt đẹp. Tin để tiếp tục gieo. Dầu cho mình đang tuổi nhỏ, cũng phải bắt đầu vụ mùa thật sớm bằng cách gieo trồng điều tốt đẹp mỗi ngày.

(Chỉ là những bông cỏ may, Hà Nhân, Hoa học trò, số 1157)

Câu 1. Theo em “cảm hứng muốn gieo hạt” được hiểu là gì?

Câu 2. Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ ẩn dụ được sử dụng trong câu sau:

“Khi ai đó gieo những hạt mầm tốt đẹp, nhất định nó sẽ có ngày nở thành mùa bội thu, khiến cho dù chủ nhân có không còn trên cõi đời, thì hương hoa thơm, vị quả ngọt vẫn nhắc khôn nguôi về họ”.

Câu 3. Theo em giữa việc gieo hạt mầm tốt đẹp trong chính mình với việc gieo hạt mầm tốt đẹp cho người khác điều gì quan trọng hơn? Vì sao? (Trình bày lí giải của em bằng một đoạn văn ngắn từ 8 đến 10 dòng).

II. Tạo lập văn bản (16.0 điểm)

Câu 1 (6,0 điểm).

Từ ngữ liệu trên, em hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 300 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của niềm tin vào những điều tốt đẹp trong cuộc sống hiện nay?

Câu 2 (10,0 điểm)

Có ý kiến cho rằng “*Thơ ca bắt rễ từ lòng người, nở hoa nơi từ ngữ*”. Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng rõ qua bài thơ “*Quê hương*” của Tế Hanh?

*Làng tôi ở vốn làm nghề chài lưới:
Nước bao vây cách biển nửa ngày sông.
Khi trời trong, gió nhẹ, sớm mai hồng,
Dân trai tráng bơi thuyền đi đánh cá:*

*Chiếc thuyền nhẹ hăng như con tuấn mã
Phăng mái chèo mạnh mẽ vượt trường giang.
Cánh buồm trương, to như mảnh hồn làng
Rướn thân trắng bao la thâu góp gió...*

*Ngày hôm sau, ồn ào trên bến đỗ
Khắp dân làng tấp nập đón ghe về.
“*Nhờ ơn trời, biển lặng cá đầy ghe*”,
Những con cá tươi ngon thân bạc trắng.*

*Dân chài lưới làn da ngăm rám nắng,
Cả thân hình nồng thở vị xa xăm;
Chiếc thuyền im bến mỏi trở về nằm
Nghe chất muối thấm dần trong thớ vỏ.*

*Nay xa cách lòng tôi luôn tưởng nhớ
Màu nước xanh, cá bạc, chiếc buồm vôi,
Thoáng con thuyền rẽ sóng chạy ra khơi,
Tôi thấy nhớ cái mùi nồng mặn quá!*

(Hoài Thanh- Hoài Chân, *Thi nhân Việt Nam*,
NXB Văn học, Hà Nội, 2006, tr.167)

-----**Hết**-----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

**PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HUYỆN GIA VIỄN**

**HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI CHỌN HSG LỚP 7
NĂM HỌC 2022-2023
Môn: NGỮ VĂN
Ngày thi 30/3/2023
(Hướng dẫn chấm gồm 04 trang)**

Hướng dẫn chung

- Giáo viên cần nắm vững yêu cầu của hướng dẫn chấm để đánh giá tổng quát bài làm của học sinh, tránh trường hợp đếm ý cho điểm.

Trang 3

		<ul style="list-style-type: none"> - Giải thích: là sự tin tưởng, tín nhiệm vào bản thân hoặc một điều tốt đẹp gì đó trong cuộc sống. - Tại sao con người cần có niềm tin: + Giúp ta có cái nhìn lạc quan thái độ tích cực trong mọi hoàn cảnh và mong muốn thực hiện lan tỏa những điều tốt đẹp trong cuộc sống. + Giúp ta có sức mạnh nội lực để đối diện, đấu tranh, loại trừ cái xấu, cái ác, vượt lên khó khăn, mạnh dạn thực hiện ước mơ, dự định tốt đẹp, hoàn thành lý tưởng sống của mình, đạt mục tiêu. + Là nền tảng tạo lập nên một cuộc sống giàu tình yêu thương.... - Dẫn chứng (trong sử sách, trong đời sống) - Phê phán những người có cái nhìn bi quan, tự ti, hoài nghi những khả năng của bản thân, lại có những người chỉ biết nghe theo sự sắp đặt, định hướng của người khác mà không có chính kiến của mình,... - Bài học nhận thức và hành động: + Với mỗi cá nhân, quan trọng nhất là phải tin tưởng vào chính bản thân mình, sau đó phải tạo cho mình lòng tin vào những điều tốt đẹp hiện hữu trong cuộc sống, không đánh mất lý tưởng sống của bản thân. + Đặt niềm tin vào những người khác, đặc biệt là những người thân trong gia đình để cảm thấy cuộc sống có ý nghĩa và biết trân trọng những giá trị đó hơn. + Niềm tin là sức mạnh để vượt qua những thử thách nhưng không phải chỉ cần niềm tin là đủ. Niềm tin ấy phải dựa trên những thực lực thực tế. Tin vào điều gì đó không có thực sẽ càng làm chúng ta ảo tưởng – Khái quát vấn đề, Hs liên hệ bản thân mình. 	<p>0,5</p> <p>1,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>1,5</p> <p>0,5</p>
			0,5
	Câu 2	<p>1. Yêu cầu về kỹ năng:</p> <p>Học sinh biết cách viết một bài văn nghị luận văn học đúng và trúng yêu cầu của đề bài. Kết cấu chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; lập luận thuyết phục, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, diễn đạt...</p> <p>2. Yêu cầu về kiến thức:</p> <p>Học sinh có nhiều cách diễn đạt khác nhau, song phải đảm bảo các ý cơ bản sau:</p>	0,5

	<p>- Dẫn dắt giới thiệu vấn đề nghị luận</p> <p>- Giải thích ý kiến:</p> <p>+ <i>Thơ ca</i>: thơ ca là hình thức sáng tác văn học, phản ánh cuộc sống, thể hiện trực tiếp những tâm trạng, cảm xúc mạnh mẽ bằng ngôn ngữ hàm súc, giàu hình ảnh và nhất là có nhịp điệu. (Từ điển thuật ngữ văn học)</p> <p>+ <i>Thơ ca bắt rễ từ lòng người</i>: Thơ ca là tiếng nói chân thực của tình cảm. Nó được khởi nguồn từ tư tưởng cảm xúc nồng nàn, mãnh liệt của người nghệ sĩ.</p> <p>-> Về thứ nhất của nhận định đề cập đến khởi nguồn của thơ, vai trò yếu tố tình cảm, cảm xúc trong sáng tác thơ.</p> <p>+ <i>Nở hoa nơi từ ngữ</i>: Từ ngữ hiểu rộng là ngôn từ nghệ thuật, là những đặc sắc về nghệ thuật của bài thơ như: cấu tứ, hình tượng, vần điệu, nhịp điệu, thanh điệu, khoảng trống, khoảng trắng trong thơ...</p> <p>-> Như vậy, nhận định của đề bài bàn về mối quan hệ giữa nội dung và hình thức của tác phẩm thơ; đề cao vai trò của yếu tố tình cảm, cảm xúc trong thơ đồng thời yêu cầu tình cảm ấy phải được diễn tả bằng hình thức nghệ thuật đẹp đẽ, ngôn từ giàu tính thẩm mỹ. Đây là một quy luật, cũng là một yêu cầu then chốt trong sáng tạo thơ nói riêng và văn học nghệ thuật nói chung.</p> <p>- Lí giải: <i>Vì sao lại nói: Thơ ca bắt rễ từ lòng người, nở hoa nơi từ ngữ</i></p> <p>+ Xuất phát từ đặc trưng của văn học học: Nghệ thuật là lĩnh vực sáng tạo để phản ánh hiện thực cuộc sống, trong đó tâm điểm là con người, với thế giới tâm tư, tình cảm phong phú, sâu sắc mãnh liệt.</p> <p>+ Xuất phát từ đặc trưng về nội dung của văn học, có thể thấy: văn học không phản ánh hiện thực một cách bàng quan, lạnh lùng mà bao giờ cũng gắn chặt với tình cảm, ước mơ, khát vọng... của nhà văn. Điều đó tạo nên quy luật tình cảm trong phản ánh nghệ thuật.</p> <p>+ Xuất phát từ đặc trưng của thơ, đặc biệt là thơ trữ tình: Thơ luôn là tiếng nói của tình cảm, cảm xúc chân thành, mãnh liệt...</p> <p>+ Xuất phát từ tiêu chí đánh giá một tác phẩm nghệ thuật chân chính: phải là “Một khám phá về nội dung và một phát minh về hình thức”. Nội dung tình cảm, cảm xúc trong thơ phải được thể hiện thông qua hình thức nghệ thuật độc đáo, mà trước hết là nghệ thuật sử dụng ngôn từ đặc sắc....</p> <p>- Chứng minh:</p>	<p>0.5</p> <p>2.0</p> <p>1.0</p> <p>5.0</p>
--	---	---

	<p>+ <i>Thơ ca bắt rễ từ lòng người được thể hiện ở phương diện nội dung:</i> Hs phân tích bài thơ làm nổi bật được: Hình ảnh quê hương trong nỗi nhớ của tác giả. Bức tranh lao động của làng chài (Cảnh đoàn thuyền đánh cá ra khơi, cảnh đoàn thuyền đánh cá trở về). Nổi nhớ quê hương da diết của nhà thơ.</p> <p>+ <i>Nở hoa nơi từ ngữ được thể hiện ở phương diện nghệ thuật:</i> Thể thơ tám chữ phóng khoáng, phù hợp với việc bộc lộ cảm xúc giản dị, tự nhiên. Các hình ảnh liên tưởng, so sánh, nhân hóa vô cùng độc đáo. Ngôn ngữ giản dị, mộc mạc, giọng điệu nhẹ nhàng, da diết.</p> <p>- Đánh giá ý kiến, khái quát vấn đề nghị luận</p> <p><u>Lưu ý:</u> - <i>Dựa trên thang điểm, GV linh hoạt tính điểm tổng thể cả bài tập làm văn, và thưởng điểm cho bài có tính sáng tạo (Điểm thưởng sáng tạo không quá 1 điểm)</i></p>	1.0
--	---	-----

-----HẾT-----